

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра міжнародних відносин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Міжнародні системи та глобальний розвиток»

Освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Спеціальність 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “29” серпня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Міжнародні конфлікти
Освітня програма	Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Галузь знань	29 «Міжнародні відносини»
Освітній рівень	Магістр
Статус дисципліни	Обов'язкова
Курс/семестр	1/2
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 14 год. Практичні заняття – 18 год. Самостійна робота – 58 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни
<p>Мета навчальної дисципліни – висвітлення теоретичних та практичних аспектів міжнародно-політичної науки, методів дослідження нею свого об'єкту.</p> <p>Курс передбачає розгляд закономірностей становлення, функціонування та зміни міжнародних систем, дій та взаємодій міжнародних систем різних рівнів та структур у конкретних проявах в умовах глобального розвитку і в контексті світового політичного процесу. Особлива увага приділяється розгляду та аналізу особливостей та основних напрямів системного підходу до дослідження міжнародних відносин, типології та структури міжнародних систем. Аналізується історичний розвиток міжнародних систем.</p> <p>Висвітлюються основні політичні проблеми глобального розвитку. Розглядається поняття цивілізаційної системи як самодостатньої та відносно автономної історичної реалії. Аналізуються концепції, прогножуючи перспективи глобального розвитку, чинники глобального розвитку.</p>
Компетентності
<p>Дана дисципліна покликана розвинути наступні компетентності:</p> <p>Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та компетентність практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.</p> <p>Загальні компетентності: ЗК 13. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК 3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблему. ЗК 6. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК 9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: СК 1. Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації</p>

міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики.

СК 2. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності.

СК 4 Здатність аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні та суспільні відносини, політичні та суспільні системи.

СК 5 Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК 6. Здатність використовувати для дослідження міжнародних відносин суспільних комунікацій та для регіональних студій теоретичні та методологічні підходи політології, економічної та правової науки, міждисциплінарних досліджень.

СК 7.Здатність здійснювати прикладні аналітичні дослідження проблем міжнародних відносин та світової політики, суспільних комунікацій, регіональних студій, професійно готувати аналітичні матеріали і довідки.

СК 8. Здатність організувати та проводити міжнародні зустрічі та переговори, розробляти, аналізувати і оцінювати дипломатичні та міжнародні документи.

СК 9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України.

СК 10 Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

Результати навчання

РН 01. Знати та розуміти природу, джерел та напрямів еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.

РН 04. Аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної та національної безпеки, міжнародні та інтернаціоналізовані конфлікти, підходи, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав.

3. Структура дисципліни

Тема	Результати навчання	Завдання
Тема 1. Міжнародні системи, міжнародні відносини і міжнародна політика в контексті глобального розвитку	Розглянути поняття міжнародна система у широкому і вузькому смислі слова. З'ясувати сутність та основні параметри міжнародних відносин і міжнародної політики. Розглянути основні тенденції розвитку сучасної міжнародної політики. Розглянути суть поняття зовнішня політика держави: визначити зміст та фактори впливу.	<ul style="list-style-type: none">• Тести• Контрольні запитання,• Завдання для самостійної роботи

<p>Тема 2. Розвиток сучасного світу в контексті глобальної трансформації</p>	<p>Розглянути основні тенденції розвитку сучасного світу. Розглянути філософію глобального розвитку: поняття, концепції, підходи. Ознайомитись із соціокультурними і соціополітичними аспектами глобального розвитку в контексті вчень західних глобалістів.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Завдання для самостійної роботи
<p>Тема 3. Розвиток економічних, політичних і культурних відносин в контексті глобального розвитку</p>	<p>Розглянути політичну глобалізацію як новий тип міждержавних відносин. Ознайомитися з культурною глобалізацією як процесом формування нової глобальної культури. Розглянути розвиток економічних, політичних і культурних відносин систем в контексті глобального розвитку.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Індивідуальне завдання; • Завдання для самостійної роботи
<p>Тема 4. Класифікації напрямів системних досліджень міжнародних відносин</p>	<p>Розглянути типологію підходів до дослідження міжнародних систем: -традиційно-історичний підхід; -історико-соціологічний підхід у працях Р.Арона; -емпіричний підхід; -евристичний підхід; Розглянути синтез історико-соціологічного та евристичного підходів у працях Р. Роузкранса. Ознайомити з теоретичними моделями М.Каплана. Визначити структурні характеристики міжнародних систем Ж.-П.Деррієніка. Розглянути кризові явища в методології системності наприкінці ХХ ст.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Завдання для самостійної роботи
<p>Тема 5. Структурні рівні системи міжнародних відносин</p>	<p>Розглянути глобальний рівень міжнародних відносин. Розглянути взаємодію глобального рівня із структурами регіональних та субрегіональних рівнів. Розглянути рівень міжнародно-політичної ситуації, рівень групових відносин, рівень двосторонніх відносин.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Завдання для самостійної роботи
<p>Тема 6. Міжнародна міграція робочої сили в умовах глобального розвитку</p>	<p>Розглянути міжнародну міграцію як складний соціально-економічний і політичний процес. Ознайомити з поняттям «міграція трудових ресурсів»: сутність, функції, причини, види. Визначити проблеми еміграції-імміграції та регулювання міграційних потоків в умовах глобального розвитку.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Завдання для самостійної роботи

<p>Тема 7. Причини виникнення глобальних проблем сучасності в умовах антропогенного впливу на природу, людину і суспільство</p>	<p>Розглянути поняття «глобальні проблеми сучасності». Ознайомитися з глобалізацією соціально-економічних проблем. Визначити причини виникнення глобальних проблем сучасності. Розглянути антропогенний вплив людства на навколишнє середовище та його компоненти. Розглянути формування концепції «шоку майбутнього» (футурошоку) в умовах глобального розвитку. Міжнародний тероризм як глобальна проблема сучасності.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Індивідуальне завдання • Завдання для самостійної
<p>Тема 8. Безпека у глобальному світі</p>	<p>Розглянути концепцію безпеки у глобальному світі. Розглянути стабільність та безпеку міжнародних систем, визначити сучасні загрози та виклики. Розглянути конфлікти в контексті глобального розвитку. Розглянути ядерний чинник глобальної безпеки.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Індивідуальне завдання • Завдання для самостійної
<p>Тема 9. Україна в сучасних міжнародних відносинах</p>	<p>Розглянути Україну в архітектурі постбіполярності. Розглянути основні напрями зовнішньополітичної стратегії України. Розглянути регіональні та субрегіональні комплекси зовнішньої політики України</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Завдання для самостійної

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Практичні (семінарські) заняття	20
Контрольна робота	20
Індивідуальне завдання	10
Іспит	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Робота на практичних заняттях	Контрольна робота	Оцінка за індивідуальне завдання	Іспит	Разом
20	20	10	50	100

- Оцінювання відповідей студентів на *практичних (семінарських)* заняттях відбувається за 5 бальною шкалою. По завершенні теоретичного навчання максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 20 балів.
- *Контрольна робота* передбачає проходження тестів для перевірки засвоєних знань. Оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множитья на ваговий коефіцієнт 0,2, відповідно максимальний бал може скласти 20 балів
- Оцінювання *індивідуального завдання* (максимально 10 балів) передбачає підготовку розрахунково-графічної роботи у формі презентації та її аудиторний захист. Студенти, відповідно до запропонованих тематик готують інформаційний (20–25 слайдів) та розрахунково-графічний матеріал (власно розроблений картографічний, статистичний, табличний матеріал) щодо своєї теми із списком використаних інформаційних джерел При оцінюванні роботи береться до уваги структурованість викладання змісту роботи, повнота розкриття теми, самостійність в розв'язанні проблематики, власні форми систематизації та представлення інформації.
- *Іспит* передбачає проходження тестів для перевірки засвоєних знань. Оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множитья на ваговий коефіцієнт 0,5, відповідно максимальний бал може скласти 50 балів
- *Підсумкова оцінка* за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на семінарах (максимально – 20 балів), за контрольну роботу (максимально – 20), за індивідуальне завдання (максимально – 10) і оцінки за іспит (максимальний бал – 50 балів), що в сумі максимального може скласти 100 балів.
- При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, опрацювання завдань, підготовка презентацій доповідей, підготовка індивідуальних завдань тощо.

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

- *90-100 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним

завдань.

- *70-89 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.
- *50-69 балів* – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.
- *Менше 50 балів* – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

Критерії поточного оцінювання:

Відповідно до [Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»](#) (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) та [Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»](#) (Нова редакція) (введено в дію наказом ректора № 361 від 31.07.2020 р.) знання оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:

- «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

- «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

- «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

- «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, презентації, схеми)
Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none">1. Арон Р. Мир і війна між націями. - К., Юніверс, 2000. – 688 с.2. Коппель О.А., Пархомчук Е.С. Міжнародні системи і глобальний розвиток. – К.: ФАДА, ЛТД, 2005.3. Малиновська Олена Анатоліївна Міграція та міграційна політика [Текст]:навч. посібник.-Рек. МОН.-К.:ЦУЛ,2010.-304 с.4. Мальський М., Мацяк М.М. Теорія міжнародних відносин: Підручник. 2-е вид., перероблене і доп. – К.: Кобза, 2003. – 528 с.5. Міжнародні системи і глобальний розвиток./ підручник Кер.авт.колективу О.А.Коппель; за ред. Л.В.Губерського, В.А.Манжолі. авт.колективу О.А.Коппель. Київ.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2008.6. Соснін О.В., Воронкова В.Г., Постол О.Є. Сучасні міжнародні системи та глобальний розвиток (соціально-політичні, соціально-економічні, соціально-антропологічні виміри): Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2015. – 556 с.1. Стецюк Н., Шекета М. Морально-психологічний аспект «історичної травми» етносу. Сепаратистом стають чи народжуються? / Шекета М. // Актуальні проблеми міжнародних відносин: Збірник наукових праць. Випуск 149. / К. : Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Інститут міжнародних відносин. – Київ. – 2021. – С. 28-35.2. Стецюк Н.,Шекета М. Історія та витоки сепаратизму в Каталонії / Шекета М. // Вісник Прикарпатського університету. Політологія / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. – Івано-Франківськ: ЛІК. – 2019. – Вип.13 – С. 168-177.7. Тихомирова Є. Б. Паблік рилейшнз у глобалізованому світі: монографія / Є. Б. Тихомирова. – К.: Наша культура і наука, 2004. – 489 с.8. Тойнбі А.Дж. Дослідження історії. У 2 т. – К.: Основи, 1995.9. Шуляк А.М. Тенденції міграційних процесів як чинника підвищення конфліктогенності.Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. №1(9). С. 333-344 DOI 10.29038/2524-2679-2021-01-333-34410. Юськів Б. М. Глобалізація і трудова міграція в Європі: Монографія. – Рівне : видавець О. М. Зень, 2009. – 479 с.11. Sheketa , M., & Stetsyuk , N. (2021). SEPARATISM – NEW TREND AND THREAT IN EUROPEAN SECURITY. ГРААЛЬ НАУКИ, (9), 313-314. https://doi.org/10.36074/grail-of-science.22.10.2021.54	
Інформаційні ресурси	
<p>Інформаційною базою вивчення навчальної дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none">– законодавчі акти, нормативні документи;– праці вітчизняних і зарубіжних вчених;– матеріали науково-практичних конференцій;– підручники та навчальні посібники на електронних носіях;– професійні видання України;– Інтернет-ресурси, зокрема: <ol style="list-style-type: none">3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – http://www.nbuv.gov.ua/	

4. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого – <https://nlu.org.ua/>
 5. Наукова бібліотека ПНУ – <http://lib.pnu.edu.ua/>

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра міжнародних відносин м. Івано-Франківськ, вул. Чорновола 1, каб. 103 (0342) 75-20-27 kmv@pnu.edu.ua Сторінки в соцмережах: https://www.facebook.com/pnuir https://www.instagram.com/pnu_international_relations/
Викладач	 Стецюк Наталія Миколаївна – кандидат історичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин
Контактна інформація викладача	 nataliia.stetsiuk@pnu.edu.ua

Політика курсу

Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: > Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» > Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у
--------------------------	---

	<p>навчальній та науководослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. ➤ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. ➤ Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) (див. стор. 4).</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</p>	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) – стор. 4-5.</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
<p>Невідповідна поведінка під час Заняття</p>	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>

Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе за рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) – стор. 3.
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 із внесеними змінами наказ № 80 від «12» лютого 2021 року) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/

Викладач

Стецюк Н.М.